

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-300

Till

Revisorskollegiet

Granskning av Efterlevnad av policy för mänskliga rättigheter

SR-2024-91

Sammanfattning

Revisorskollegiet har genomfört en fördjupad granskning av efterlevnaden av policyn för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om implementeringen av policyn för mänskliga rättigheter är ändamålsenlig. De nämnder som granskats avseende detta är gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden. Syftet har även varit att granska om kommunstyrelsen har bedrivit ett tillräckligt arbete med att bedriva uppsikt samt leda, stödja och samordna i enlighet med policyn.

Revisorskollegiets sammanvägda bedömning vad gäller kommunstyrelsen är att styrelsens arbete med att bedriva uppsikt samt leda, stödja och samordna nämndernas arbete i enlighet med policyn inte är helt tillräckligt.

Kommunstyrelsen ska med anledning av granskningen yttra sig vid två tillfällen. Kommunstyrelsens första yttrande ska inkomma senast den 4 april 2025. Det uppföljande yttrandet ska inkomma senast den 27 februari 2026.

Yttrande

Revisorskollegiets bedömning

Revisorskollegiet menar att kommunstyrelsens arbete med att bedriva uppsikt samt leda, stödja och samordna i enlighet med policyn inte är helt tillräckligt samt att kommunstyrelsens implementering av policyn, som antogs två år innan granskningen, fortfarande är i en uppstartsfas. Revisorskollegiet menar vidare att de slutsatser som framkom genom budgetuppdraget 2023 om att utreda formerna för stadens arbete mot rasism och för mänskliga rättigheter för att ytterligare kraftsamla och förbättra samordningen på området, fortfarande kvarstår. Revisorskollegiet lyfter vidare att det av granskningen framgår att nämndernas förvaltningar anser att de inte får tillräckligt

stöd och ledning från kommunstyrelsens förvaltning avseende vad policyns vägledande principer och kravet på rättighetsbaserat arbetssätt innebär. Revisorskollegiet anser att detta är en brist utifrån kommunstyrelsens ansvar enligt kommunallagen och policyns krav om att leda, stödja och samordna nämndernas arbete inom området.

Kommunstyrelsens kommentar

Kommunstyrelsen önskar lyfta fram följande vad gäller revisorskollegiets bedömning av hur kommunstyrelsen uppfyller sin uppsiktsplikt. Det sker sedan 2022 ett kontinuerligt utvecklingsarbete i syfte att integrera uppföljningen av policyn i stadens styrning och uppföljning. Under våren 2024 ställdes en särskild fråga till nämnder och bolag i samband med årsrapporteringen för 2023 och svaren sammanställdes i en bilaga till årsredovisningen. Under hösten 2024 förtydligades anvisningarna till nämnds- och bolagsbudgetar för 2025 i syfte att skapa förutsättningar för en uppföljning av nämndernas planering för att stärka det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter. Detta innebär att denna planering kommer att kunna följas upp vid årsrapporteringen för 2025. Det har skett en kontinuerlig dialog med nämnderna, framför allt genom förvaltningsövergripande nätverk, för att säkerställa att anvisningarna är anpassade till nämndernas verksamhet och övrig uppföljning.

Vidare delar inte kommunstyrelsen bilden av att kommunstyrelsens implementering av policyn fortfarande är i en uppstartsfas. Genom att utveckla arbetet med uppföljning av policyn har kommunstyrelsen skapat förutsättningar för att dels ha uppsikt över stadens arbete, dels säkerställa individens rättigheter i stadens styrning- och verksamhetsuppföljning i enlighet med policyns första vägledande princip.

Nämnderna har under granskningen angett att de inte fått tillräckligt stöd och ledning från kommunstyrelsen avseende vad policyns vägledande principer och kravet på rättighetsbaserat arbete innebär. Revisorskollegiet har bedömt att detta utgör en brist utifrån kommunstyrelsens ansvar enligt kommunallagen och policyns krav om att leda, stödja och samordna nämndernas arbete inom området. Kommunstyrelsen vill betona att policyn, liksom revisorskollegiet lyft i sin rapport, inte ger några fasta regler utan innehåller principer som utgör vägledning för bedömning från fall till fall. Mot bakgrund av detta delar inte kommunstyrelsen revisorskollegiets bedömning att vad nämnderna anger innebär att kommunstyrelsen brister vad gäller ansvaret enligt kommunallagen och policyn för mänskliga rättigheter. Som revisorskollegiet har redogjort för i sin granskning har det under 2024 sammankallats nätverk, genomförts en spridningskonferens och erbjudits deltagande i en workshop kring rättighetsbaserat arbetssätt. Kommunstyrelsen har på ett flertal sätt erbjudit nämnderna stöd och samordning i arbetet. Kommunstyrelsen ser dock att detta stöd kan intensifieras, vilket utvecklas vidare nedan. Detta är även i linje med de slutsatser som presenterades i återslagrapporteringen av budgetuppdraget om stadens arbete för mänskliga rättigheter

och mot rasism, där ett antal prioriterade insatser identifierades. Dessa insatser var inte avsedda att avslutas under 2024, utan det var ett arbete som påbörjades 2024 och fortsätter under 2025.

Revisorskollegiets rekommendationer och kommunstyrelsens planerade åtgärder

Utifrån den genomförda granskningen rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att styrelsen leder, stödjer och samordnar nämndernas arbete enligt policyn

Under 2025 arbetar kommunstyrelsen med att skapa ett samordnat stöd till nämnderna genom ett digitalt kompetenscentrum för att samordna Malmö stads arbete med mänskliga rättigheter, med ett särskilt fokus på inkludering och delaktighet. Detta arbete kommer även inbegripa utökade utbildningsinsatser och annan stöttning till nämnder och bolag. Arbetet ligger i linje med de slutsatser som drogs i budgetuppgiftet 2023 om att utreda formerna för stadens arbete med mänskliga rättigheter och mot rasism. Utöver dessa insatser kommer kommunstyrelsen att fortsätta att erbjuda nämnder och bolag att delta i nätverk och stadsövergripande sammanhang i syfte att bland annat gemensamt fortsätta arbetet med kunskapshöjning och metodutveckling. Effekten av dessa åtgärder förväntas vara ett tydligare och mer samordnat stöd till nämnder och bolag. Enligt planeringen ska kompetenscentrumet finnas på plats i slutet av 2025.

- Säkerställa att stadens nämnder erbjuds stöd om vad ett rättighetsbaserat arbete innebär

Kommunstyrelsen önskar lyfta att de övergripande principerna för ett rättighetsbaserat arbete framgår av policyn för mänskliga rättigheter. Kommunstyrelsen anser inte att policyn föreskriver att det i uppdraget att leda, stödja och samordna ingår att ge verksamhetsspecifikt stöd kring vad ett rättighetsbaserat arbete innebär för respektive verksamhet. Detta är dock ett arbete som kan utvecklas vidare i samverkan mellan flera nämnder, där kommunstyrelsen har möjlighet att erbjuda stöttning och samordning. Kommunstyrelsen ser att detta arbete kan intensifieras. Under 2025 planerar kommunstyrelsen därför att erbjuda utökat stöd om vad ett rättighetsbaserat arbete kan innebära inom ramen för uppdraget om ett digitalt kompetenscentrum för mänskliga rättigheter. Framtagandet av detta stöd kommer ske i dialog med nämnder och bolag, med start i mars 2025. Effekten av detta bedöms vara att nämnderna ytterligare kan förbättra sitt rättighetsbaserade arbete inom respektive verksamhet.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Agnes Wemme

Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) avser lämna in ett gemensamt särskilt yttrande.